

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ "НЕОФИТ РИЛСКИ"

РЕЦЕНЗИЯ

За дисертационен труд на тема:

*НОВИ РЕЛИГИОЗНИ ДВИЖЕНИЯ В
БЪЛГАРИЯ*

за присъждане на образователната и научна степен
„доктор по социология”

ДОКТОРАНТ: МАРИО МАРИНОВ

РЕЦЕНЗЕНТ : ДОЦ. Д-Р МАРИЯ СЕРАФИМОВА

Модерните общества се характеризират с дълбоки промени в системата от вярвания и ценности, в начините на мислене и поведение, в религиозните институции. В контекста на новите цивилизационни реалности и динамиката на междупрофесионалните отношения в глобализиращия се свят религиозната проблематика придобива нови измерения.

Интелектуалното и професионалното развитие на Марио Маринов доказва постоянен и траен научен интерес към социологическата проблематика. Професионалното му

развитие преминава през различни сфери, всяка от които е свързана с изследователските и научните интереси, заявени в представената дисертация.

Биографичната справка на дисертанта показва, че неговия път преминава през различни форми на обучение, участие и присъствие в такива престижни институции като Централноевропейски университет, Прага, Чешка република, Централноевропейски университет, Будапеща, Унгария, The London School of Economics and Political Science, Лондон, Обединено кралство, Залцбургски глобален семинар, Залцбург, Австрия, Университет на Калифорния, Санта Барбара, САЩ и много други.

Бих искала да подчертая, че Марио Маринов не се ограничава до чисто "книжен" анализ на изследваните проблеми. Всяка от тезите му е синтез на солидна теоретична подготовка и сериозен изследователски опит.

Съдържание на дисертацията

Представеният дисертационен труд на тема: **НОВИ РЕЛИГИОЗНИ ДВИЖЕНИЯ В БЪЛГАРИЯ** е нешаблонна и съдържателна работа. Актуалността на избраната от Марио Маринов проблемна област се определя от специфичния характер на религиозната ситуация в посттоталитарния период, както и сложния комплекс от взаимоотношения между институционалната, верската, политическата и социално-интегративна страна на религиозната ситуация в българското общество.

Дисертацията е структурирана в увод, четири глави, заключение, библиография и приложения.

Основната цел на дисертацията е да се даде социологическо обяснение на новите религиозни движения в България и да се покажат предимствата на социологическия подход пред останалите възможни подходи за постигането ѝ.

Дисертантът аргументира тезата, че *новите религиозни движения (НРД) не са чужда инвазия, а са логически възникнал феномен, който се вписва в българската социална реалност от периода 1990 – 2008 г.*

Основен проблем на дисертацията според него са връзките на зависимост между новите религиозни движения в България и по-общите проблеми в развитието на българското общество през 1990 – 2008 г.

Общи впечатления

Безспорно достойнство на дисертацията е използването на възможностите на очертаната теоретична рамка за задаване на собствена перспектива.

Анализът преминава основно от изследването на динамиката и разпространението на новите религиозни движения сред определени социални групи, през отграничаване на различните социални актори, които имат отношение към новите религиозни движения в България.

Методите за постигане на поставените цели са от инструментариума на социология на религията.

В дисертационния труд са:

- Приложени богатите възможности на социологическата интерпретация.

- Въведени диференциации, които допринасят за разбирането на религиозните взаимоотношения.

- Формулирани интересни хипотези и тези.

Представена е многоизмерна социологическа перспектива, чието изследване изисква различни нива на теоретично обобщение и анализ, както и диференциран подход при интерпретацията на емпиричния материал.

Марио Маринов непосредствено участва във всички нива и фази на емпиричните изследвания. Изследователските процедури са извършени коректно.

Авторското присъствие в дисертацията е много силно. Дисертантът демонстрира изследователски качества, литературна осведоменост и перфектно владение на широкообхватен емпиричен материал.

Критични бележки

Използването на различни източници и начини на получаване на информация водят до съчетание на текстове с не еднакво качество.

Дисертацията би спечелила от постигането на оптимален баланс между отделните глави и приложения емпиричен материал.

Трудно е да се изследват феномените, свързани с присъствието на Религиозното в съвременните общества.

Естествено не е възможно подобна многоизмерна проблематика да бъде обхваната напълно. Не такава е и авторовата претенция.

Авторефератът е направен според изискванията. **Приносите** са изведени прецизно и отразяват постигнатото от дисертанта.

Публикациите са свързани с проблематиката на дисертационния труд.

Лични впечатления

Познавам Марио Маринов от дълги години. Имам прекрасни впечатления от изследователската и преподавателската му работа. Определено мога да твърдя, че той се отнася с изключително старание към задълженията си, отдава първостепенно значение на своята работа, като поставя на първо място прецизността, точността и дисциплината.

Заклучение

Представеният за рецензиране труд е своеобразно постижение в изследването на избраната област. На основание на приносите в теоретичен и практикоприложен план, препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на Марио Маринов образователната и научна степен „доктор по социология“ по научната специалност 3.1. *Социология*.

Лично аз ще гласувам с „да“

5.11.2013 год.
Благоевград

Рецензент:
(доц. д-р Мария Серафимова)